

До
Министъра на ВР

Доклад
от Руси Христозов - помощник министър при МВР

отн. препоръката на др.министри Абакумов и Круглов
по организацията и работата на МВР

Др. Министре,

Както вече Ви е известно, въпреки обещаното от тук, наложи се на няколко пъти да безпокоим др.Димитров, докато ни уреди среща с отговорни съветски другари. Предварително чрез др. министър-председател изпратихме списък на въпросите, по които искахме да се консултираме. При изработване на списъка ние се ръководехме от съображенията, че службите на нашите министерства имат строго секретен характер съветските другари няма да ни покажат каква е тяхната организация и методи на работа и за да не ги поставяме в неудобно положение да ни отказват, ние решихме да поискаме тяхното мнение и съвети по организацията и работата на нашето министерство. Срещите ни се състояха два дни преди нашето заминаване обратно за нашата страна и бяха много кратки, което не ни позволи спокойно и пълно да обсъдим всички повдигнати от нас въпроси. Бяхме приети и четиримата последователно, първо от др.министър Абакумов, при когото останахме около час и половина и веднага след това за около 1 час от др. министър Круглов. Ние предполагахме, че след като ни приемат другарите министри ще ни свържат с някои от своите помощници с някои от своите помощници, с които да обсъдим нашите въпроси. Обаче те поискаха лично да беседват с нас по всички въпроси, като само др. министър Круглов се съгласи да се уреди отделна среща на др.Благой Пенев за следващия ден с някои от неговите първи помощници по въпросите на милицията, държавния архив и противовъздушната защита. В настоящия си доклад давам само най-същественото от техните мнения и препоръки и то не по ред за:

А. По общите въпроси на министерството

Част от тях ние разисквахме с др.министър Абакумов и част с др.министър Круглов.

1. По общата организационна структура на министерството. Такъв специален въпрос не фигурираше в нашия списък, но ни се наложи от др.министър Абакумов, при разглеждане проекто-щата и организацията на ВС за 1949 г. Още преди започването на разговорите, той ни запита ДС и МВР едно министерство ли са или са отделни министерства, като поясни, че това му е нужно за ориентация при даване на своите мнения. Др.министър Абакумов същевременно каза, че съветите и препоръките, които ще даде ние трябва на свой ред да обсъдим съобразно нашите условия, без да ги вземаме безкритично, като абсолютни и задължителни. След като аз му отговорих, че у нас ДС и МВР са едно министерство, той каза, че сам се колебае да определи кое е по-правилно, дали това, което е у нас или това което е у тях. Когато по-късно му излагах организацията на ДС и МВР долу по места в околиците и съобщих нашите проекти да установим там оперативно старшинство за началниците на ДС над тези от милицията. Той възрази и каза, че това е недостатъчно. Това би било правилно, ако у нас бяха не едно, а две министерства. В много категорична форма подчерта, че щом у нас има едно министерство, долу по околиците трябва да

съществува не оперативно старшинство, а пълно единоначалие над всички поделения на МВР. По този въпрос станаха малки разисквания между него и нас. Др.Ганев го попита при това положение следва ли да се избере един повече началник над досегашните двама. Др.Абакумов поясни, че това не е нужно, а би трябвало досегешният началник на ДС да стане общ началник на всички служби по министерство, имащ пълна власт в ръцете си над всички поделения на МВР по места. Естествено той вече няма да бъде само началник на ДС, а ще бъде началник на околийските управления на МВР, като ДС ще ръководи пряко, а по линия на другите служби ще има свои заместници. В малките околии той ще ръководи направо оперативната работа на ДС, а в по-големите е необходимо да има помощници за ръководството на ДС. Когато му излагах нашия проект за създаване на софийската градска служба на ДС, чието ръководство проектираме едно и също и за близките околии, той възрази. Препоръча при изграждане структурата на нашето министерство и неговите отдели да се придържа строго в партийната и общо държавническата структура. Посъветва ни да създадем софийска градска служба напълно самостоятелна, ръководена направо от Дирекцията на ДС, а за близките околии да създадем отделно ръководство. Той допълни, че по такъв начин се дава възможност на партийното ръководство по места да упражнява пълн контрол и политическото ръководство на нашите поделения.

2. Въпроса за вътрешните войски обсъждахме с др.м-р Абакумов. Той каза, че ние правилно сме поставили техните задачи, а под каква форма ще ги създадем и къде те ще бъдат зашифровани, това е въпрос, който нашия ЦК и др.Димитров ще решат. У тях вътрешните войски са в министерството на ДС.

3. Въпроса за специалната поверителна литература поставихме и пред двамата другари министри. И двамата ни обещаха, че ще проверят какво може да ни се изпрати и след това направят необходимото.

4. Въпроса за държавния архив и местната пасивна противовъздушна и противохимическа отбрана разисквахме с др.министър Круглов. Договорихме се на другия ден др.Пенев с помощта на някои от неговите първи помощници да разучи по-подробно как са организирани у тях тези служби. По тези въпроси др.Пенев ще ви представи отделни доклади.

5. Нашето искане за гостуване на делегация от гранични войски и следване на 20 души офицери от нашите гранични войски в техните школи, поставихме на др.министър Круглов. С голямо задоволство той заяви, че те приемат с готовност нашето предложение, но е необходимо нашето правителство и лично др.Димитров да направят постъпки по съответния ред. Също така той каза, че у тях има школи и разни курсове, както за младежи и за стари офицери. Нужно е ние предварително да определим какви хора и в какви школи да искаме да изпратим.

Б. По въпросите на ДС

Всички въпроси на ДС разисквахме лично с др. министър Абакумов. Първо аз му излагах накратко положението у нас по всеки отделен въпрос и уточнявах в какво искаме техния съвет, а след това той даваше своето мнение.

1. По нашия проект за щат и организация на ДС за 49 г. той каза, че ги намира за добри, обхващащи всичко необходимо. Изказа препоръка само за контролна служба по охранението на поверителните материали, съставляващи държавна

тайна да бъде преместена от техническия отдел и се постави на самостоятелно положение.

2. По отношенията и взаимното сътрудничество съществуващо у нас между органите на ДС и оперативните органи на гранични войски долу в гранична зона, заяви че у нас постановката в основата си е правилна.

3. По въпроса за отношенията на Особения отдел при щаба на нашата войска /службата на полк.Игнатов/ към ДС, той беше свършено категоричен. Той каза, че контраразузнаването в армията обслужване на въоръжените сили трябва да бъде не само оперативно, но и по щат в апарата на ДС. Допълни, че поради особения характер на службата оперативните работници от това поделение трябва да бъдат формално и фактически напълно приравнени с тези от армията /по чин, униформа, заплати и пр./ Аз мисля, че при нашите условия само оперативното ръководство ще бъде напълно достатъчно, още повече, че за сега в ДС нямаме звания и чинове.

4. Нашето задгранично разузнаване той намери за принципиално правилна постановката му и направи само следната забележка:

а/ да не разпръскваме нашите сили по всички страни, а да ги съсредоточим в определена група, представляваща интерес за сигурността на нашата страна.

б/ препоръча всички наши задгранични официални представители по начало да бъдат кадрови разведчици, за да могат навреме правилно и пълно да информират нашето правителство по всички интересоващи ги въпроси.

в/ подчерта същевременно, че на сегашния етап, на който се намира нашето разузнаване, абсолютно ни е необходимо да използваме задграничния апарат на МВР, поради сигурността и редовността на връзките от една страна и легализирането от друга пребиваването на нашите работници в интересоващите ни страни.

5. По компетенция на особената инспекция при обследване работниците на ДС, той подчерта задграничната агентура и особено военната вътрешна агентура да бъде изключена от обследване. На няколко пъти подчерта, че в Особен.инспекция трябва да поставим абсолютно проверени и сигурни другари.

6. По въпроса за политическата работа сред служителите от ДС и какви организации би трябвало да съществуват, освен партията и младежите, преди да ни отговори, той запита оперативните работници в ДС имат ли звания и чинове. Когато аз му отговорих, че нямат, той изненадан заяви, че е абсолютно необходимо нашата ДС да бъде поставена на военна нога, като на оперативните й работници се дадат звания и чинове. Той допълни, че това ще спомогне извънредно много за укрепване дисциплината и повишават чувството на отговорност сред работниците. След изясняване на този предварителен въпрос др.министър Абакумов каза, че ако ние поставим ДС на военни начала, освен партийния и младежките организации за оперативния състав нищо друго не е необходимо, а за канцеларски персонал може евентуално и профес. орг.

7. По снабдяването ни с оперативна техника, той обеща да прегледа дадената от Вас спецификация отново и ни дадат това, което могат. Същевременно ни запита от какво в момента имаме най-голяма нужда. Аз казах, че чувствам голяма нужда

на първо време от 4 по-големи, неподвижни радиозасечни станции. И за ТУ обеща да провери и в рамките на техните възможности да ни изпратят.

По всички въпроси на ДС той намери, че у нас правилно са поставени.

В. Въпросът на народната милиция.....

(Дали има макар и малка възможност да се запознаят с организацията.

Но въпросът за милицията ще оставим за друг път.)

2.12.48 г.

Пом.министър: Р. Христозов